

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการพัฒนาคุณภาพสำนักงานบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย การศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวข้องและเก็บรวบรวมข้อมูลจากหัวหน้าสำนักงานบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 238 ราย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำข้อมูลมาประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย สามารถสรุปผลการศึกษาดังรายละเอียดต่อไปนี้

สรุปผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานบัญชีและความคิดเห็นในการพัฒนาคุณภาพสำนักงานบัญชี

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและความคิดเห็นในการพัฒนาคุณภาพสำนักงานบัญชี

จากผลการศึกษาพบว่า หัวหน้าสำนักงานบัญชีที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 66.33 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 33.67 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.61 มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 75.51 มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการทำบัญชีส่วนใหญ่มากกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.94 มีตำแหน่งงานเป็นหัวหน้าสำนักงานบัญชีและเจ้าของ/หุ้นส่วน คิดเป็นร้อยละ 84.69 และส่วนใหญ่ทราบว่าปัจจุบันมีประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี พ.ศ. 2550 คิดเป็นร้อยละ 94.90 โดยทราบข้อมูลประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี พ.ศ.2550 มาจากการอบรมของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า คิดเป็นร้อยละ 43.92 ส่วนใหญ่เคยศึกษาประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี พ.ศ. 2550 คิดเป็นร้อยละ 87.10 และเห็นถึงความสำคัญในการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชีโดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้า คิดเป็นร้อยละ 59.18 แต่ส่วนใหญ่ไม่มีความสนใจต่อการขอการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชีตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี พ.ศ. 2550 คิดเป็นร้อยละ 51.02

1.2. ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานบัญชี

สำนักงานบัญชีส่วนใหญ่รับทำบัญชีให้กับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยหรือนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากรจำนวน 31-100 ราย คิดเป็นร้อยละ 68.37 หัวหน้าสำนักงานบัญชีปฏิบัติงานเต็มเวลา คิดเป็นร้อยละ 91.84 โดยส่วนใหญ่หัวหน้าสำนักงานบัญชีมีการแจ้งการเป็นผู้ทำบัญชีต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าแล้ว คิดเป็นร้อยละ 92.86 มีผู้ช่วยผู้ทำบัญชีที่มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชีและปฏิบัติงานเต็มเวลาจำนวน 1-5 คนคิดเป็นร้อยละ 67.35 สำนักงานบัญชีส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจมาแล้วมากกว่า 15 ปีคิดเป็นร้อยละ 41.84 โดยสำนักงานบัญชีทั้งหมดยังไม่ได้รับการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชีตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี พ.ศ. 2550 คิดเป็นร้อยละ 100.00 ยังไม่ได้มีการยื่นขอการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชีคิดเป็นร้อยละ 96.94 และสำนักงานบัญชีส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นเจ้าของคนเดียวคิดเป็นร้อยละ 62.24

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการพัฒนาคุณภาพสำนักงานบัญชี

2.1. ปัญหาการพัฒนาคุณภาพสำนักงานบัญชี

สำนักงานบัญชีมีปัญหาการพัฒนาคุณภาพสำนักงานบัญชี โดยรวมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.93) ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ปัญหาด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารสำนักงานบัญชี เช่น การกำหนดนโยบายคุณภาพเป็นลายลักษณ์อักษรและประกาศนโยบายดังกล่าวอย่างเป็นทางการ การจัดทำแผนธุรกิจของสำนักงานบัญชีที่สอดคล้องกับนโยบายคุณภาพ ความรู้ความเข้าใจถึงหลักการตามมาตรฐานการบัญชี จรรยาบรรณ ความต้องการของลูกค้า กฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องและการแสดงหลักฐานการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานภายในสำนักงานบัญชีว่าเป็นไปตามแนวทางนโยบายที่กำหนด เป็นต้น ซึ่งปัญหาด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารสำนักงานบัญชีเป็นปัญหาในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.11) และปัญหาด้านอื่นๆ นอกเหนือจากปัญหาด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารสำนักงานบัญชีอยู่ในระดับปานกลาง

ปัญหาการพัฒนาคุณภาพสำนักงานบัญชีจำแนกตามระดับการศึกษา โดยส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง ระดับการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยของปัญหาสูงสุดได้แก่ ปริญญาเอกมีปัญหาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.89) ซึ่งมีปัญหามากที่สุดในด้านกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับลูกค้าของสำนักงานบัญชี เช่น การกำหนดหลักเกณฑ์ในการคิดค่าธรรมเนียม การจัดทำสัญญาจ้างให้ชัดเจน การกำหนดระยะเวลา การเก็บค่าธรรมเนียมและการออกหลักฐานการรับเงิน เป็นต้นเป็นปัญหาในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.67)

ปัญหาการพัฒนาคุณภาพสำนักงานบัญชีจำแนกตามจำนวนที่รับทำบัญชี โดยทุกระดับจำนวนที่รับทำบัญชีมีปัญหาในระดับปานกลาง ระดับจำนวนที่รับทำบัญชีที่มีค่าเฉลี่ยของปัญหาสูงสุดได้แก่ 31-100 ราย (ค่าเฉลี่ย 3.01) ซึ่งมีปัญหามากที่สุดในด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารสำนักงานบัญชี เช่น การกำหนดนโยบายคุณภาพเป็นลายลักษณ์อักษรและประกาศนโยบายดังกล่าวอย่างเป็นทางการ การจัดทำแผนธุรกิจของสำนักงานบัญชีที่สอดคล้องกับนโยบายคุณภาพ ความรู้ความเข้าใจถึงหลักการตามมาตรฐานการบัญชี จรรยาบรรณ ความต้องการของลูกค้า กฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การแสดงหลักฐานการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานภายในสำนักงานบัญชีว่าเป็นไปตามแนวทางนโยบายที่กำหนด เป็นต้นเป็นปัญหาในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.18)

ปัญหาการพัฒนาคุณภาพสำนักงานบัญชีจำแนกตามจำนวนผู้ช่วยผู้ทำบัญชีที่มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชีและปฏิบัติงานเต็มเวลา โดยส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง ระดับจำนวนผู้ช่วยผู้ทำบัญชีที่มีค่าเฉลี่ยของปัญหาสูงสุดได้แก่ 11-15 คนมีปัญหาในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.27) ซึ่งมีปัญหามากที่สุดในด้านกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับลูกค้าของสำนักงานบัญชี เช่น การกำหนดหลักเกณฑ์ในการคิดค่าธรรมเนียม การจัดทำสัญญาจ้างให้ชัดเจน การกำหนดระยะเวลา การเก็บค่าธรรมเนียมและการออกหลักฐานการรับเงิน เป็นต้นเป็นปัญหาในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.67)

ปัญหาการพัฒนาคุณภาพสำนักงานบัญชีจำแนกตามระยะเวลาในการประกอบธุรกิจจนถึงปัจจุบัน โดยทุกระยะเวลาในการประกอบธุรกิจมีปัญหาในระดับปานกลาง ระยะเวลาในการประกอบธุรกิจจนถึงปัจจุบันที่มีค่าเฉลี่ยของปัญหาสูงสุดได้แก่ 6-10 ปี (ค่าเฉลี่ย 3.11) ซึ่งมีปัญหามากที่สุดในด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารสำนักงานบัญชี เช่น การกำหนดนโยบายคุณภาพเป็นลายลักษณ์อักษรและประกาศนโยบายดังกล่าวอย่างเป็นทางการ การจัดทำแผนธุรกิจของสำนักงานบัญชีที่สอดคล้องกับนโยบายคุณภาพ ความรู้ความเข้าใจถึงหลักการตามมาตรฐานการบัญชี จรรยาบรรณ ความต้องการของลูกค้า กฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การแสดงหลักฐานการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานภายในสำนักงานบัญชีว่าเป็นไปตามแนวทางนโยบายที่กำหนด เป็นต้นเป็นปัญหาในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.21)

ปัญหาการพัฒนาคุณภาพสำนักงานบัญชีจำแนกตามลักษณะของสำนักงานบัญชี โดยส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง ลักษณะของสำนักงานบัญชีที่มีค่าเฉลี่ยของปัญหาสูงสุดได้แก่ ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลมีปัญหาในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.21) ซึ่งมีปัญหามากที่สุดในด้านกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับลูกค้าของสำนักงานบัญชี เช่น การกำหนดหลักเกณฑ์ในการคิดค่าธรรมเนียม การจัดทำสัญญาจ้างให้ชัดเจน การกำหนดระยะเวลา การเก็บค่าธรรมเนียมและการออกหลักฐานการรับเงิน เป็นต้นเป็นปัญหาในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.83)

2.2. ปัญหาโดยรวมในการปฏิบัติตามข้อกำหนดเพื่อขอการรับรองคุณภาพ

สำนักงานบัญชีมีปัญหาโดยรวมในการปฏิบัติตามข้อกำหนดเพื่อขอการรับรองคุณภาพในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.70) ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ การตรวจประเมินสำนักงานบัญชีแต่ละครั้งมีค่าใช้จ่ายสูงไป ซึ่งเป็นปัญหาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.07) ในส่วนของปัญหาโดยรวมในการปฏิบัติตามข้อกำหนดเพื่อขอการรับรองคุณภาพอื่นๆ นอกเหนือจากการตรวจประเมินสำนักงานบัญชีแต่ละครั้งมีค่าใช้จ่ายสูงไปอยู่ในระดับมาก

ปัญหาโดยรวมในการปฏิบัติตามข้อกำหนดเพื่อขอการรับรองคุณภาพจำแนกตามระดับการศึกษา โดยส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับมาก ระดับการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยของปัญหาสูงสุดได้แก่ปริญญาโทมีปัญหาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.83) ซึ่งมีปัญหามากที่สุดในการตรวจประเมินสำนักงานบัญชีในแต่ละครั้งมีค่าใช้จ่ายสูงไปเป็นปัญหาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.42)

ปัญหาโดยรวมในการปฏิบัติตามข้อกำหนดเพื่อขอการรับรองคุณภาพจำแนกตามจำนวนที่รับทำบัญชี โดยทุกระดับจำนวนที่รับทำบัญชีมีปัญหาในระดับมาก ระดับจำนวนที่รับทำบัญชีที่มีค่าเฉลี่ยของปัญหาสูงสุดได้แก่ 31-100 ราย (ค่าเฉลี่ย 3.73) ซึ่งมีปัญหามากที่สุดในการตรวจประเมินสำนักงานบัญชีในแต่ละครั้งมีค่าใช้จ่ายสูงไปและการปฏิบัติตามข้อกำหนดเพื่อขอการรับรองเป็นการเพิ่มค่าใช้จ่ายเป็นปัญหาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.06)

ปัญหาโดยรวมในการปฏิบัติตามข้อกำหนดเพื่อขอการรับรองคุณภาพจำแนกตามจำนวนผู้ช่วยผู้ทำบัญชีที่มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชีและปฏิบัติงานเต็มเวลา โดยส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับมาก ระดับจำนวนผู้ช่วยผู้ทำบัญชีที่มีค่าเฉลี่ยของปัญหาสูงสุดได้แก่ 6-10 คนมีปัญหาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.99) ซึ่งมีปัญหามากที่สุดในการต้องจัดทำเอกสารหลักฐานจำนวนมากในการขอการรับรองเป็นปัญหาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.47)

ปัญหาโดยรวมในการปฏิบัติตามข้อกำหนดเพื่อขอการรับรองคุณภาพจำแนกตามระยะเวลาในการประกอบธุรกิจจนถึงปัจจุบัน โดยทุกระยะเวลาในการประกอบธุรกิจมีปัญหาในระดับมาก ระยะเวลาในการประกอบธุรกิจจนถึงปัจจุบันที่มีค่าเฉลี่ยของปัญหาสูงสุดได้แก่ 1-5 ปี (ค่าเฉลี่ย 3.93) ซึ่งมีปัญหามากที่สุดในการตรวจประเมินสำนักงานบัญชีในแต่ละครั้งมีค่าใช้จ่ายสูงไปและการขอการรับรองมีหลายขั้นตอนและมีความยุ่งยากเป็นปัญหาในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.50)

ปัญหาโดยรวมในการปฏิบัติตามข้อกำหนดเพื่อขอการรับรองคุณภาพจำแนกตามลักษณะของสำนักงานบัญชี โดยส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับมาก ลักษณะของสำนักงานบัญชีที่มีค่าเฉลี่ยของปัญหาสูงสุดได้แก่ ห้างหุ้นส่วนจำกัดมีปัญหาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.02) ซึ่งมีปัญหามากที่สุดในการปฏิบัติตามข้อกำหนดเพื่อขอการรับรองเป็นการเพิ่มค่าใช้จ่ายเป็นปัญหาในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.80)

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพสำนักงานบัญชี

ในการพัฒนาคุณภาพสำนักงานบัญชีตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี พ.ศ. 2550 มีหลักเกณฑ์ เงื่อนไข คุณสมบัติที่พึงมีข้อกำหนดและการปฏิบัติตามข้อกำหนด ที่สำนักงานบัญชีต้องจัดทำและปฏิบัติในแต่ละขั้นตอนซึ่งในแต่ละขั้นตอนของการพัฒนาคุณภาพสำนักงานบัญชียังมีข้อบกพร่องในด้านต่างๆ เช่น ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารสำนักงานบัญชี ด้านข้อกำหนดทางด้านจรรยาบรรณของสำนักงานบัญชี ด้านกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับลูกค้าของสำนักงานบัญชีและด้านการจัดการทรัพยากรของสำนักงานบัญชี เป็นต้น

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพสำนักงานบัญชี ด้านการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชีซึ่งยังไม่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกใช้บริการของลูกค้าโดยสิ่งทีลูกค้าตัดสินใจใช้บริการของสำนักงานบัญชี เช่น อัตราค่าบริการและการให้บริการของสำนักงานบัญชีด้านการเสียภาษี เป็นต้น จึงไม่จำเป็นต้องมีการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี ด้านกฎเกณฑ์และเงื่อนไข ควรมีสหทธิประโยชน์ที่ชัดเจนมากขึ้น ลดขั้นตอน ค่าธรรมเนียมและคุณสมบัติในการขอการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชีเพื่อให้สำนักงานบัญชีมีความสนใจในการเข้าร่วมมากขึ้น รวมถึงควรให้สำนักงานบัญชีได้มีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์ ข้อบังคับและกฎหมายที่เกี่ยวข้องมากกว่านี้และต้องมีวิธีการพูดคุยทำความเข้าใจให้เป็นที่ยอมรับระหว่างผู้ทำบัญชี ผู้ใช้บริการและหน่วยงานที่กำกับดูแล ด้านผู้ทำบัญชีและสำนักงานบัญชีควรจัดอบรมให้กับสำนักงานบัญชีบ่อยๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพในทุกๆ เรื่องเกี่ยวกับการบริการและเพื่อพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงสำนักงานบัญชีต้องมีการเก็บค่าธรรมเนียมในการให้บริการเป็นมาตรฐาน

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาถึงปัญหาการพัฒนาคุณภาพสำนักงานบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี พ.ศ. 2550 พบว่า

ปัญหาในการพัฒนาคุณภาพสำนักงานบัญชีในทุกด้านมีปัญหในระดับปานกลาง แต่ถ้าพิจารณาในรายละเอียดของปัญหาในแต่ละด้าน ผู้ศึกษาพบว่าปัญหาค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ปัญหาด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารสำนักงานบัญชี สิ่งที่เป็นปัญหาค่าเฉลี่ยอันดับต้นๆ ในด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารสำนักงานบัญชี ได้แก่ การดำเนินงานให้เป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายมาตรฐานการบัญชี จรรยาบรรณและปรับปรุงประสิทธิผลของระบบคุณภาพอย่างต่อเนื่อง การ

จัดทำแผนธุรกิจและแผนการเงินประจำปีเป็นลายลักษณ์อักษร การกำหนดนโยบายคุณภาพเป็นลายลักษณ์อักษรและประกาศนโยบายดังกล่าวอย่างเป็นทางการและการจัดทำแผนธุรกิจของสำนักงานบัญชีที่สอดคล้องกับนโยบายคุณภาพ เป็นต้น ปัญหาด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ปัญหาด้านการติดตาม ตรวจสอบของสำนักงานบัญชี สิ่งที่เป็นปัญหาอันดับต้นๆ ในด้านการติดตาม ตรวจสอบของสำนักงานบัญชี ได้แก่ กระบวนการตรวจสอบการปฏิบัติงานตามข้อกำหนดคุณภาพสำนักงานบัญชีและการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาและการหาแนวทางแก้ไข เป็นต้น

ปัญหาโดยรวมในการปฏิบัติตามข้อกำหนดเพื่อขอการรับรองคุณภาพส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก แต่ถ้าพิจารณาในรายละเอียดของปัญหา ผู้ศึกษาพบว่าปัญหาหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การตรวจประเมินสำนักงานบัญชีในแต่ละครั้งมีค่าใช้จ่ายสูงไป ปัญหาด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา ได้แก่ การต้องจัดทำเอกสารหลักฐานจำนวนมากในการขอการรับรอง การปฏิบัติตามข้อกำหนดเพื่อขอการรับรองเป็นการเพิ่มค่าใช้จ่าย การขอการรับรองมีหลายขั้นตอนและมีความยุ่งยากและข้อกำหนดในการรับรองคุณภาพเป็นหลักเกณฑ์ที่ไม่เหมาะสมกับสำนักงานบัญชีในส่วนภูมิภาค เพราะส่วนใหญ่เป็นสำนักงานบัญชีขนาดเล็ก เป็นต้น

ข้อค้นพบ

จากการศึกษาปัญหาการพัฒนาคุณภาพสำนักงานบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ มีข้อค้นพบดังนี้

หัวหน้าสำนักงานบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่ทราบว่าในปัจจุบันนี้มีประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี พ.ศ.2550 โดยส่วนมากทราบมาจากเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้ารวมทั้งเคยศึกษา ซึ่งหัวหน้าสำนักงานบัญชีส่วนใหญ่เห็นว่ากรรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชีมีความสำคัญ แต่ไม่มีความสนใจในการขอการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี เนื่องจากส่วนใหญ่มีปัญหาการพัฒนาคุณภาพสำนักงานบัญชีอยู่ในระดับปานกลางและมาก ซึ่งมีปัญหามากที่สุดในด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารสำนักงานบัญชี เช่น การกำหนดนโยบายคุณภาพเป็นลายลักษณ์อักษรและประกาศนโยบายดังกล่าวอย่างเป็นทางการ การจัดทำแผนธุรกิจของสำนักงานบัญชีที่สอดคล้องกับนโยบายคุณภาพ รองลงมาได้แก่ ปัญหาด้านการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีและปัญหาด้านกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับลูกค้าของสำนักงานบัญชี เป็นต้น

นอกเหนือจากปัญหาการพัฒนาคุณภาพสำนักงานบัญชีแล้วนั้น สำนักงานบัญชียังมีปัญหาโดยรวมในการปฏิบัติตามข้อกำหนดเพื่อขอการรับรองคุณภาพในระดับมาก ซึ่งมีปัญหามากที่สุดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการตรวจประเมินสำนักงานบัญชีในแต่ละครั้งสูงไป ปัญหารองลงมาได้แก่ การ

ต้องจัดทำเอกสารหลักฐานจำนวนมากในการขอการรับรองและการปฏิบัติตามข้อกำหนดเพื่อขอการรับรองเป็นการเพิ่มค่าใช้จ่าย เป็นต้น

ดังนั้น จากปัญหาที่เกิดขึ้นหัวหน้าสำนักงานบัญชีส่วนใหญ่ต้องการให้มีการลดขั้นตอนในการจัดทำเอกสารในการขอการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี รวมถึงลดค่าใช้จ่ายในการตรวจประเมินสำนักงานบัญชีในแต่ละครั้ง เพื่อให้หัวหน้าสำนักงานบัญชีมีความสนใจในการเข้าร่วมการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชีมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ในฐานะที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลธุรกิจให้มีการจัดทำบัญชีและงบการเงินให้เป็นไปตามกฎหมายและมาตรฐานการบัญชี รวมถึงให้เป็นที่ยอมรับของบุคคลที่เกี่ยวข้อง จึงได้จัดทำโครงการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี ซึ่งมีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่างๆ ดังนั้นควรจัดให้มีการอบรมบ่อยครั้งเพื่อช่วยให้หัวหน้าสำนักงานบัญชีและผู้เข้าร่วมการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ เงื่อนไขในการขอการรับรองคุณภาพสำนักงานมากยิ่งขึ้นและสามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดได้ รวมถึงการพัฒนาศักยภาพในทุกๆ เรื่องเกี่ยวกับการบริการและเพื่อพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง
2. กรมพัฒนาธุรกิจการค้าควรลดคุณสมบัติของสำนักงานบัญชีที่มีสิทธิขอการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี รวมถึงค่าธรรมเนียม เวลา ค่าใช้จ่าย ขั้นตอนการจัดทำเอกสารในการขอการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชีและควรมีสิทธิประโยชน์ที่ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อให้สำนักงานบัญชีมีความสนใจในการเข้าร่วมการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชีเพิ่มมากขึ้น
3. กรมพัฒนาธุรกิจการค้าควรให้สำนักงานบัญชีได้มีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพสำนักงานบัญชีเพื่อให้ตรงกับลักษณะ เป็นที่ยอมรับและสามารถปฏิบัติได้ในสำนักงานบัญชีโดยส่วนมากในปัจจุบัน รวมถึงมีวิธีการพูดคุยทำความเข้าใจให้เป็นที่ยอมรับระหว่างผู้ทำบัญชี ผู้ใช้บริการและหน่วยงานที่กำกับดูแล